

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment sancionador núm. PS 53/2021, referent a l'Ajuntament de Barcelona.

Antecedents

1. En data 26/03/2021, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit del Sr. (...) (en endavant, persona denunciant) pel qual formulava una denúncia contra l'Ajuntament de Barcelona (en endavant, l'Ajuntament), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

La persona denunciant hi exposava el següent:

Que des de l'any 2006, és titular d'un immoble situat al (...) de Barcelona. Que des de l'adquisició de l'immoble, té domiciliat el rebut de l'IBI al seu compte bancari i l'ha pagat amb normalitat fins desembre de 2019. Que el mes de març de 2020, sense haver fet cap acte jurídic que impliqués la transmissió de l'immoble o la titularitat de l'IBI, va deixar de rebre el rebut al seu compte bancari.

La persona denunciant va preguntar a l'Ajuntament la raó per la qual no havia rebut el càrrec de l'IBI i aquest li va informar, per a sorpresa seva, que l'immoble no estava al seu nom, però no van voler identificar a la persona que constava com a titular a la seva base de dades, per no contravenir la normativa de protecció de dades. Finalment, el mes d'abril de 2020, després de varies comprovacions i tràmits, l'Ajuntament va informar-li que el problema havia estat causat per una incidència, però que ja estava solucionada.

Un any després, en el mes de març de 2021, es va produir el mateix fet i novament l'Ajuntament li va dir que l'impost no estava al seu nom i que hauria de justificar la titularitat de l'immoble. La persona denunciant pensa que les seves dades personals podrien haver-se revelat a altres persones.

La persona denunciant aportava els documents següents:

- Correu electrònic del dia 20/04/2020 enviat per l'Ajuntament a la persona denunciant, el contingut del qual és el següent:

“Responem a la vostra consulta rebuda el 19 d'abril de 2020 (...) Us comuniquem que amb les dades proporcionades, no consteu com a titular d'aquest impost en les bases de dades de l'Ajuntament de Barcelona”.

- Correu electrònic del dia 27/04/2020 enviat per l'Institut Municipal d'Hisenda de Barcelona a la persona denunciant, amb el contingut següent:

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

“En relació amb la vostra consulta, us informem que s'ha solucionat la incidència per part del Departament d'IBI i ens han contestat que s'ha emès la liquidació del 2020 a nom de l'interessat.”

- Instància de data 06/06/2020 dirigida a l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant la qual la persona denunciant exposava els mateixos fets denunciats davant l'Autoritat i sol·licitava, entre d'altres, que l'Ajuntament aclarís els motius de la incidència i si les seves dades personals havien estat exposades a tercers.

- Correu electrònic de data 01/07/2020 enviat per l'Ajuntament a la persona denunciant amb el contingut següent:

“Responem a la vostra consulta rebuda el 9 de juny de 2020 (...). Us comuniquem que, amb les dades facilitades, comprovem en els nostres sistemes d'informació que el tribut que ens indiqueu consta domiciliat.”

- Instància de data 09/03/2021 dirigida a l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant la qual la persona denunciant manifestava el següent:

*“L'exercici 2020 no em va passar el rebut de l'IBI del pis de referència. Després de moltes investigacions sembla que per un error informàtic produït per algun motiu sense aclarir, aquest impost estava a nom d'algú altre. Finalment faig pagament al Juny de 2020 de cop i posteriorment el vaig procedir a tornar a domiciliat. Sempre havia pagat l'impost sense cap problema de manera domiciliada al mateix compte, fins a la citada incidència. Aquest any veig que tampoc se'm passa el rebut de l'impost fraccionat tot i que segons em van dir, la incidència s'havia solucionat. (...).
Petició : Aclarir si l'IBI corresponent a l'immoble indicat està domiciliat o no. Aclarir per què no se'm passen els rebuts al compte segons les meves indicacions. (...).”*

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 125/2021), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador.

3. En aquesta fase d'informació, en data 24/05/2021 es va requerir l'Ajuntament de Barcelona perquè informés sobre:

- El nom de la persona/entitat que constava en l'actualitat com a titular de l'immoble en qüestió i el titular que constava en les dates següents: març de 2020 i març de 2021.

- Sobre les causes que van propiciar la incidència que va causar que la persona denunciant no rebés el rebut (en març de 2020 ni tampoc en març de 2021) al seu compte bancari on estava domiciliat l'impost des de l'any 2006.
- Si en març de 2020 va adoptar mesures correctores per evitar que es tornés a produir de nou l'incident i especificués, si escau, en què van consistir aquestes mesures.
- Sobre la causa que hauria ocasionat que es reproduís el mateix incident en març de 2021.
- Si, arran dels incidents esmentats, les dades de la persona denunciant es van revelar a terceres persones.

4. En data 02/06/2021, l'Ajuntament va respondre el requeriment esmentat a través d'escrit en què venia a assenyalar que la informació que en l'actualitat figurava a les seves bases de dades sobre la titularitat de l'immoble ja era la correcta -en el sentit que ja hi figurava el denunciant com a titular de l'immoble (B)-, i explicava, respecte a l'IBI de l'exercici 2020 corresponent a aquest immoble (B), que la informació errònia -que impedí carregar l'IBI al denunciant-, obeïa al fet que en el sistema d'informació de l'Ajuntament figurava erròniament com a titulars de l'immoble B dues altres persones, i que això era degut al fet que aquestes dues persones l'any 2017 van comprar un immoble (A), i en l'escriptura de compravenda d'aquest immoble (A) figurava una referència cadastral errònia -la referència cadastral de l'immoble B del denunciant enlloc de la de l'immoble A realment transmès-. De tal manera que quan el notari que redactà l'escriptura de compravenda de l'immoble A la va remetre telemàticament a l'Ajuntament, l'aplicatiu informàtic municipal va arrossegar la referència cadastral errònia i va enregistrar automàticament el canvi de nom del titular de l'immoble (B) -posant-hi el nom dels dos compradors esmentats, on fins llavors figurava el denunciant-, de manera que aquests dos compradors van quedar vinculats a l'immoble (B) propietat del denunciant. Per això, el rebuts de l'IBI de l'any 2020 de l'immoble B, es van girar erròniament a nom dels compradors de l'immoble A. Pel que fa a l'errada comesa per l'Ajuntament l'any següent (2021) -tot i les gestions efectuades pel denunciant per corregir l'errada amb el cobrament de l'IBI del seu immoble-, l'Ajuntament ve a assenyalar que es va tornar a arrossegar la mateixa informació errònia, però que aquesta vegada el sistema es va "actualitzar" erròniament arran una regularització tributària per manca de pagament de la plusvàlua. En concret, l'Ajuntament exposava el següent:

- Sobre la titularitat de l'immoble (B) de la persona denunciant, manifestava que:

"En aquest moment, consta com a titular de l'immoble (referència cadastral) (...) ((...)) el Sr. (la persona denunciant) perquè en relació a aquest immoble, realment, no es va produir la transmissió informada (que documenta l'escriptura de compravenda que s'annexa de DOCUMENT NÚMERO 1). En el moment de l'emissió dels padrons fiscals de l'IBI dels exercicis 2020 i 2021 constaven com a titulars de l'immoble referit els que ens havien estat informats en virtut de l'escriptura de compravenda, de data 25/10/2017, atorgada davant el notari (...) (protocol (...)): Els compradors, Sra. (...) i Sr. (...)"

- Sobre les causes que haurien propiciat la incidència en l'impost en l'exercici 2020:

“En data 25/10/2017, el notari de Barcelona, (...), va autoritzar l'escriptura de compravenda (núm. de protocol (...)) de l'immoble: (...). L'escriptura identifica l'immoble transmès amb la referència cadastral (...). L'escriptura pública protocol·litza la certificació cadastral preceptiva que correspon a aquesta referència cadastral) i la compravenda es va comunicar a l'Ajuntament mitjançant el canal telemàtic establert.

La nostra aplicació informàtica està preparada per fer els canvis de nom a partir de les dades que per aquest canal ens informen els notaris i, en data 11.11.2019, es va realitzar el canvi de nom corresponent a l'immoble informat (identificat amb la referència cadastral abans esmentada). L'Ajuntament va carregar al seu sistema les dades informades a través de la plataforma e-notari i, conseqüentment, va realitzar el canvi de titularitat que corresponia a la compravenda de l'immoble (referència cadastral).

En data 27.04.2020, davant la reclamació del ciutadà, vam tornar a incorporar a la BBDD de l'IBI la titularitat d'aquest immoble a nom del denunciante; és a dir, vam retrocedir la titularitat al seu estat inicial.

Hem pogut comprovar que l'escriptura pública referida va informar una referència cadastral que no es corresponia amb l'immoble objecte de transmissió. En conseqüència, el Sr. (...) no va rebre els rebuts dels padrons de l'IBI dels exercicis 2020 i 2021 perquè en el moment de la seva emissió no figurava com a titular de l'immoble”.

- Sobre les causes que haurien propiciat la incidència en l'impost en l'exercici 2021:

“Posteriorment, en relació a aquesta mateixa transmissió, va intervenir la Inspecció d'Hisenda Municipal per regularitzar la situació tributària referent a l'Impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana (que no s'havia autoliquidat). Novament, es va produir el canvi de titularitat associat a la transmissió de propietat que documenta l'escriptura pública, si bé, en aquest cas, el canvi el desencadenà la regularització de la plusvàlua. Tenim muntat un sistema que permet desencadenar el canvi de nom automàtic a partir de la plusvàlua.(...) la qual cosa, va determinar que les dades incorporades en l'escriptura abans referida provoquessin novament un canvi de nom automàtic, en aquest cas, a partir d'una regularització tributària”.

- Sobre les mesures correctores adoptades en març de 2020 per evitar que es tornés a produir de nou l'incident:

“Arran de la queixa de l'interessat i prèvies les comprovacions oportunes es va retrocedir el canvi de titularitat en la base de dades de l'impost sobre béns immobles.

La informació que ens arriba pel canal e-notari prové del notari autoritzant de l'escriptura de compravenda. Correspon al notari vetllar per la correcció de les dades que incorpora a l'escriptura pública que autoritza. Hem comprovat que no ens ha arribat cap escriptura rectificativa que esmenés les dades comunicades i el departament que gestiona l'impost sobre béns immobles no té competència, ni autorització, ni possibilitat de modificar o alterar les dades legalment comunicades a través del canal referit”.

L'escriptura pública que documenta aquesta transmissió, incorpora una informació errònia i, en conseqüència, qualsevol Administració podria exercir la competència que li pertoca considerant les dades que incorpora el document que origina la transmissió”.

- *“Les dades personals del contribuent no s’han comunicat a ningú, si bé, s’ha girat l’impost sobre béns immobles dels exercicis 2020 i 2021 a nom dels titulars que en aquell moment constaven com a propietaris a la BBDD de l’IBI fruit de l’escriptura de compravenda referida. Aquests rebuts s’han anul·lat”.*
- *“El nostre sistema va realitzar el canvi de nom sobre l’immoble que correspon a la referència cadastral que ens va ser informada. Les dades que provenen dels notaris respecte a les escriptures públiques són dades emparades per la fe pública registral (...). Els canvis de nom que els nostres processos realitzen es fan en funció de les dades informades per les autoritats corresponents, en aquest cas, pels notaris en funció de les escriptures públiques que autoritzen. Aquestes dades ens les comuniquen telemàticament per la plataforma e-notaris i, a partir d’aquesta informació un procés informàtic realitza els canvis de nom corresponents. (...) l’origen de l’error es troba en la dada que ens van comunicar i, per tant, no és nostre”.*

L’Ajuntament de Barcelona aportava la referida escriptura, en la qual constava protocol·litzada la certificació cadastral corresponent a l’immoble de la persona denunciant.

5. En data 18/10/2021, la directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra l’Ajuntament de Barcelona per una presumpta infracció prevista a l’article 83.5.a), en relació amb l’article 5.1.d), tots dos del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d’abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d’aquestes (en endavant, RGPD). Aquest acord d’iniciació es va notificar al dit Ajuntament en data 19/10/2021.

6. A l’acord d’iniciació es concedia a l’Ajuntament de Barcelona un termini de 10 dies hàbils per formular al·legacions i proposar la pràctica de proves que considerés convenientes per defensar els seus interessos.

7. En data 02/11/2021, l’Ajuntament de Barcelona va formular al·legacions a l’acord d’iniciació.

8. En data 04/02/2022, la persona instructora d’aquest procediment va formular una proposta de resolució, per la qual proposava que la directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades amonestés l’Ajuntament de Barcelona com a responsable d’una infracció prevista a l’article 83.5.a) en relació amb l’article 5.1.d), tots dos de l’RGPD.

Aquesta proposta de resolució es va notificar en data 07/02/2022 i es concedia un termini de 10 dies per formular al·legacions.

9. En data 21/02/2022, l'Ajuntament de Barcelona va presentar un escrit d'al·legacions a la proposta de resolució.

Fets provats

L'any 2021, l'Ajuntament de Barcelona va liquidar la plusvàlua corresponent a la transmissió de l'immoble A utilitzant una referència cadastral errònia (la corresponent a l'immoble B), malgrat tenir coneixement previ que hi havia un error en la certificació cadastral en l'escriptura de compravenda d'aquell immoble (A). La dita referència cadastral corresponia a l'immoble B de la persona denunciant i no a l'immoble A realment transmès. El fet d'utilitzar una referència cadastral errònia va provocar un canvi en la titularitat de l'immoble (B) de la persona denunciant i, consegüentment, en els rebuts de l'IBI, que no es van emetre a nom de la persona denunciant i tampoc no es van enviar al cobrament a la persona denunciant.

Respecte als fets anteriors cal assenyalar que l'any 2020, arran les queixes que la persona denunciant va adreçar a l'Ajuntament perquè no rebia els rebuts d'IBI que tenia domiciliats, l'Ajuntament va advertir l'error en la certificació cadastral que contenia l'escriptura esmentada, que havia provocat el canvi en la titularitat de l'immoble de la persona denunciant. Un cop advertit l'error, l'Ajuntament va modificar, en el seu sistema de gestió dels impostos, la informació que figurava referent a la titularitat de l'immoble (B), indicant-hi el nom de la persona denunciant, i va emetre els rebuts de l'IBI a nom de la persona denunciant, el que no va impedir que l'any 2021 liquidés la plusvàlua de l'immoble transmès amb una certificació cadastral novament amb dades incorrectes.

Fonaments de dret

1. Són d'aplicació a aquest procediment el que preveuen l'LPAC, i l'article 15 del Decret 278/1993, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. L'Ajuntament de Barcelona ha formulat al·legacions tant a l'acord d'iniciació com a la proposta de resolució. Atès que davant la proposta de resolució ha reiterat bona part de les al·legacions efectuades davant l'acord d'iniciació, a continuació s'analitzen el conjunt d'al·legacions formulades per l'entitat imputada.

2.1. Sobre la responsabilitat del notari a qui li correspon vetllar per la correcció de les dades que incorpora l'escriptura pública que autoritza.

En l'apartat 1r del seus escrits d'al·legacions davant l'acord d'iniciació i la proposta, l'Ajuntament exposa que va tractar les dades que exactament constaven en una escriptura pública elaborada i facilitada per un fedatari públic com és un notari. Que l'escriptura de

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

compravenda es va comunicar a l'Ajuntament de forma telemàtica des de la plataforma e-notaris. I que a partir d'aquesta informació, l'aplicació informàtica de l'IMH fa els canvis de nom que consten a les escriptures de compravenda.

També afirma que correspon al notari que autoritza l'escriptura pública vetllar per la correcció de les dades que s'hi consignen i esmenar els errors materials, les omissions i els defectes de forma existents en els documents públics que ha autoritzat.

Al respecte, cal acudir al Decret de 2 de juny de 1944 pel qual s'aprova el Reglament de l'organització i règim del Notariat, que estableix:

Article 153.

“Los errores materiales, las omisiones y los defectos de forma padecidos en los documentos notariales inter vivos podrán ser subsanados por el Notario autorizante, su sustituto o sucesor en el protocolo, por propia iniciativa o a instancia de la parte que los hubiera originado o sufrido. Sólo el Notario autorizante podrá subsanar la falta de expresión en el documento de sus juicios de identidad o de capacidad o de otros aspectos de su propia actividad en la autorización”.

Article 170.

“En los documentos sujetos a registro, el notario hará la descripción de los bienes que constituyan su objeto expresando con la mayor exactitud posible aquellas circunstancias que sean imprescindibles para realizar la inscripción.

(...)

Tratándose de bienes inmuebles, la descripción incluirá la referencia catastral que les corresponda, así como la certificación catastral descriptiva y gráfica, en los términos establecidos en la normativa catastral”.

Artículo 173.

“En todo caso el Notario cuidará de que el documento inscribible en el Registro de la Propiedad inmueble, intelectual, industrial, mercantil, de aguas o de cualquier otro que exista ahora o en lo sucesivo, se consignen todas las circunstancias necesarias para su inscripción, según la respectiva disposición aplicable a cada caso, cuidando además que tal circunstancia no se exprese con inexactitud que dé lugar a error o perjuicio para tercero”

Dit això, a continuació, s'analitzen les manifestacions de l'Ajuntament que considera que no se li pot imputar la vulneració del principi d'exactitud de les dades quan aquestes provenen d'una escriptura pública i, per tant, estan emparades per la fe pública notarial, respecte de les quals existeix la presumpció d'exactitud i vàlidesa.

Al respecte cal dir que en el present procediment, no s'atribueix a l'Ajuntament la responsabilitat de l'exactitud de les dades consignades a l'escriptura, que s'ha constatat que eren errònies, ni tampoc es qüestiona que a qui correspon rectificar aquesta escriptura és al notari. El que s'atribueix a l'Ajuntament és la responsabilitat del tractament de dades en la gestió dels impostos municipals. Per això, un cop va detectar a l'any 2020 que l'escriptura

contenia dades errònies, hauria d'haver evitat tractar aquestes dades incorrectes per gestionar els impostos municipals. En efecte, tal com disposa l'article 4.2 de la LOPDGDD, per tal que no se li pugui atribuir la vulneració del principi d'exactitud, l'Ajuntament hauria d'haver adoptat totes les mesures raonables per rectificar les dades en relació amb els fins per als quals es tracten. Doncs bé, en l'exercici impositiu del 2020, quan l'Ajuntament va detectar l'error en l'escriptura de compravenda i va rectificar la dada incorrecta, en concret, en l'activitat de tractament relativa a l'impost de l'IBI, no va establir cap mecanisme per evitar que el sistema informàtic que gestiona els impostos incorporés de nou la dada incorrecta. En resum, malgrat tenir coneixement de l'error en la referida escriptura de compravenda, l'Ajuntament no va impedir que en l'any 2021 es tornés a introduir la referència cadastral errònia en el sistema informàtic, la qual cosa va provocar que de nou es canviés incorrectament la titularitat de l'immoble i, consegüentment, la de l'IBI.

Al respecte, cal tenir en compte l'art 4.2 LOPDGDD que disposa: “ 2. *A los efectos previstos en el artículo 5.1.d) del Reglamento (UE) 2016/679, no será imputable al responsable del tratamiento, siempre que éste haya adoptado todas las medidas razonables para que se supriman o rectifiquen sin dilación, la inexactitud de los datos personales, con respecto a los fines para los que se tratan, cuando los datos inexactos: d) Fuesen obtenidos de un registro público por el responsable*”.

En aquest cas, no es pot considerar que l'Ajuntament hagués adoptat cap mesura raonable per tal de rectificar les dades errònies respecte de la finalitat del tractament relatiu a la gestió dels impostos municipals. En efecte, sobre les mesures adoptades l'Ajuntament assenyala davant la proposta que, pel que fa al rebut de l'IBI, “*en data 27.04.2020, davant la reclamació del ciutadà, l'IMH va tornar a incorporar a la BBDD de l'IBI la titularitat d'aquest immoble a nom del denunciant; és a dir, vam retrocedir la titularitat al seu estat inicial*”; i pel que fa al rebut de la plusvàlua, va anul·lar aquest rebut.

Aquestes mesures no són raonables en el sentit que no són efectives. L'anul·lació del rebut de la plusvàlua corregeix els efectes derivats del tractament de dades inexactes, però no la inexactitud de les dades, que és del que es tractava. I pel que fa al rebut de l'IBI, la rectificació que l'Ajuntament va efectuar l'any 2020 al seu sistema informàtic de gestió de tributs s'ha revelat ineficaç, ja que no ha impedit que persisteixi la inexactitud en la informació sobre la titularitat de l'immoble B del denunciant i en la referència cadastral de l'immoble A.

Aquesta valoració sobre la ineficàcia de les actuacions dutes a terme per l'Ajuntament, s'emet a partir de les seves manifestacions efectuades pel consistori sobre el fet que el programari informàtic que té instal·lat realitza els canvis de titularitat dels immobles de manera automàtica a partir de les escriptures públiques trameses a través de la plataforma e-notaris. Partint d'això, i del fet -no contradict- que en l'escriptura pública de transmissió de l'immoble A de què disposa l'Ajuntament continua figurant la referència cadastral errònia (la corresponent a l'immoble B del denunciant), és evident que davant una actuació tributària municipal en què es requereixi informació sobre la titularitat de l'immoble A, persistirà la inexactitud de les dades consignades.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

D'altra banda, l'Ajuntament al·lega que és desproporcionat sancionar-lo si és té en compte que l'errada provenia d'una tercera persona i que els articles 109.2 de la LPAC i 74.2 de la Llei 26/2010 permeten que una administració pugui rectificar errades en qualsevol moment.

Aquesta al·legació tampoc no pot tenir favorable acollida. Com s'ha assenyalat, la infracció que s'ha imputat a l'Ajuntament no és per la inexactitud de les dades consignades a l'escriptura, sinó pel tractament de dades inexactes en la gestió dels impostos municipals un cop l'Ajuntament va detectar que l'escriptura contenia dades errònies.

D'altra banda, les previsions legals sobre la possibilitat d'esmenar errors materials, de fet o aritmètics no impedeixen imputar a l'Ajuntament una infracció per vulneració del principi d'exactitud, quan ha quedat acreditat que el consistori ha persistit en el tractament de dades inexactes, tot i conèixer l'error de l'escriptura.

2.2. Sobre el gran nombre de canvis de titularitat que gestiona l'IMH de l'Ajuntament de Barcelona i l'existència d'un programari informàtic que gestioni els canvis de manera automàtica.

Seguidament, l'Ajuntament al·lega l'elevat nombre de canvis de nom que gestiona i, per això, té implementat un sistema informàtic que permet fer els canvis de titularitat dels immobles de manera automàtica, quan els notaris els comuniquen la transmissió dels immobles. D'altra banda, l'Ajuntament manifesta que, en data posterior a la rectificació de la dada relativa a la titularitat errònia, en relació amb la mateixa transmissió *“que documenta l'escriptura referida, va intervenir la Inspecció d'Hisenda Municipal per regularitzar la situació tributària referent a l'Impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana (que no s'havia autoliquidat). Novament, es va produir el canvi de titularitat associat a la transmissió de propietat, si bé, en aquest cas, el canvi el desencadena la regularització de la plusvàlua”*. I afegeix, *“que aquest rebut es va anul·lar amb posterioritat i que vam adoptar les mesures raonables de rectificació marcades a l'article 5 de l'RGPD.”*

Tanmateix, les al·legacions anteriors no es poden acollir pels motius següents.

L'Ajuntament: *i)* tenia coneixement que l'escriptura en qüestió contenia dades errònies, en concret, la certificació cadastral que no corresponia a l'immoble efectivament transmès; *ii)* sabia que el programari informàtic realitza els canvis de titularitat dels immobles de manera automàtica en base a les escriptures públiques trameses a través de la plataforma tecnològica que els notaris tenen establerta a l'efecte; *iii)* quan va rectificar per primer cop la dada incorrecta (any 2020) no va tenir en compte la configuració del seu sistema informàtic i no va adoptar les mesures adequades per evitar que es tractés de nou la dada errònia i, consegüentment, es produís un altre cop el canvi de titularitat; *iiii)* que després d'haver fet la primera rectificació, en l'any 2021, quan novament es va produir un canvi en la titularitat de l'immoble i la persona denunciant es va queixar a l'Ajuntament que no rebia els rebuts de l'IBI, la resposta que va rebre va ser la mateixa que l'any anterior (2020), que no constava com a titular de l'immoble.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

En síntesi, ha quedat acreditat que l'Ajuntament no va adoptar totes les mesures raonables per suprimir la dada inexacta del seu sistema, ja que no va fer els canvis necessaris en el sistema de gestió dels impostos per evitar que la dada incorrecta s'introduís de nou en el seu sistema i de manera automàtica fes canvis en la titularitat de l'immoble de la persona denunciant. De conformitat amb el que s'ha exposat, s'estima que aquesta al·legació no pot reeixir.

2.3 Sobre l'absència de dol o culpa, la manca de responsabilitat de l'Ajuntament i el principi de presumpció d'innocència.

L'Ajuntament cita l'article 28.1 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre del Règim Jurídic de les Administracions Públiques que preveu que només es podrà sancionar per fets constitutius d'infracció administrativa als qui resultin responsables a títol de dol o culpa. I destaca que en el dret administratiu el que es valora és la responsabilitat subjectiva de l'infractor, ja que ha de ser responsable de les infraccions administratives a títol de dol o culpa. I sobre l'element subjectiu de la culpabilitat en l'àmbit del procediment sancionador cita profusa jurisprudència. I conclou que *"l'Administració actuant (L'Autoritat Catalana de Protecció de Dades) en cap moment ha acreditat que en el moment dels fets l'Ajuntament de Barcelona (Institut Municipal d'Hisenda) actués amb dolo o culpa i per tant no ha acreditat en cap cas una possible responsabilitat del mateix."*

Sobre la qüestió de la responsabilitat de les persones jurídiques en matèria de protecció de dades, el Tribunal Suprem en la sentència núm. 196/2021 de data 15/02/2021 en el rec.1916/2020 (ECLI: ES:TS:2021:705) recull la doctrina constitucional y la jurisprudència consolidada sobre aquest tema.

En primer lloc, cita la doctrina constitucional sobre la responsabilitat en matèria sancionadora de les persones jurídiques públiques com són els Ajuntaments. Al respecte cita la STC 246/1991 de 19 de desembre, en concret el F.J.2:

"(...) En concreto, sobre la culpa, este Tribunal ha declarado que, en efecto, la Constitución española consagra sin duda el principio de culpabilidad como principio estructural básico del Derecho Penal y ha añadido que, sin embargo, la consagración constitucional de este principio no implica en modo alguno que la Constitución haya convertido en norma un determinado modo de entenderlo (STC 150/1991). Este principio de culpabilidad rige también en materia de infracciones administrativas, pues en la medida en que la sanción de dicha infracción es una de las manifestaciones del ius puniendi del Estado resulta inadmisibile en nuestro ordenamiento un régimen de responsabilidad objetiva o sin culpa (STC76/1990). Incluso este Tribunal ha calificado de "correcto" el principio de la responsabilidad personal por hechos propios -principio de la personalidad de la pena o sanción- (STC 219/1988). Todo ello, sin embargo, no impide que nuestro Derecho Administrativo admita la responsabilidad directa de las personas jurídicas, reconociéndoles, pues, capacidad infractora. Esto no significa, en absoluto, que para el caso de las infracciones administrativas cometidas por personas jurídicas se haya suprimido el elemento

subjetivo de la culpa, sino simplemente que ese principio se ha de aplicar necesariamente de forma distinta a como se hace respecto de las personas físicas. Esta construcción distinta de la imputabilidad de la autoría de la infracción a la persona jurídica nace de la propia naturaleza de ficción jurídica a la que responden estos sujetos. Falta en ellos el elemento volitivo en sentido estricto, pero no la capacidad de infringir las normas a las que están sometidos. Capacidad de infracción y, por ende, reprochabilidad directa que deriva del bien jurídico protegido por la norma que se infringe y la necesidad de que dicha protección sea realmente eficaz (en el presente caso se trata del riguroso cumplimiento de las medidas de seguridad para prevenir la comisión de actos delictivos) y por el riesgo que, en consecuencia, debe asumir la persona jurídica que está sujeta al cumplimiento de dicha norma. Todo lo cual nos lleva a la conclusión de que la Sentencia del Tribunal Supremo que se impugna no ha lesionado el derecho a la presunción de inocencia de la demandante de amparo. En este caso, en efecto, siendo cierta y reconocida la falta de funcionamiento de las instalaciones de alarma por negligencia o comodidad de los empleados de la entidad recurrente, lo que la Sentencia impugnada lleva a cabo es una traslación de la responsabilidad a la entidad bancaria en cuestión razonando su juicio de reprochabilidad en la necesidad "de estimular el riguroso cumplimiento de las medidas de seguridad". Ni ha habido falta de actividad probatoria de unos hechos que nadie discute (por lo que la presunción de inocencia no entra en juego ni ha sido vulnerada), ni la traslación del juicio de reprochabilidad en los términos descritos lesiona ningún otro derecho o principio constitucional".

I en la STC (Sala Segona) 129/2003, de 30 de juny de 2003, que, cita l'anterior sentència, assenyalava en el FJ. 8è:

"(...) la admisión en nuestro Derecho administrativo sancionador de la responsabilidad directa de las personas jurídicas, reconociéndoles así capacidad infractora, conlleva que la responsabilidad se configure sobre la capacidad de infracción y la responsabilidad, "que deriva del bien jurídico protegido por la norma que se infringe y la necesidad de que dicha protección sea realmente eficaz ... y por el riesgo que, en consecuencia, debe asumir la persona jurídica que está sujeta al cumplimiento de dicha norma" (STC 246/1991 , FJ 2). En el presente caso, habiendo existido actividad probatoria de cargo sobre los hechos que se le imputaban a la mercantil ahora recurrente, era a ella a quien competía proporcionar a los órganos administrativos que han intervenido en la sustanciación del expediente un principio de prueba, por mínimo que fuera, que permitiera hacerles pensar que la infracción de la norma no le era reprochable. (...)".

En segon lloc, cita la jurisprudència del Tribunal Suprem, el FJ. 2n de la sentència de la Secció Sisena de 2 de juny 2010 (rec. cassació 1008/2007) referida a una infracció en protecció de dades, la qual declara que:

"(...) Según se deduce del contexto de la sentencia recurrida y de la propia resolución administrativa, la sanción impuesta a la recurrente fue por la negligencia apreciada en la misma que dio lugar a una clara infracción de la Ley Orgánica 15/1999, y que es, evidentemente, atribuible a la recurrente en su condición de persona jurídica, sin que por

parte de ésta pueda eludirse su responsabilidad sobre la base de la afirmación de que los hechos de los que se deriva la responsabilidad resultan de que la documentación fue depositada en un contenedor de la vía pública por un tercero, al que, al final, en el motivo casacional se identifica con un administrativo de la propia recurrente, lo que excluye esa calificación de tercero y comporta la atribución de responsabilidad para la actora, sin que pueda, lógicamente y con seriedad, argumentar su falta de conocimiento de los hechos imputados con vulneración del principio de responsabilidad.”

Finalment, la sentència del Tribunal Suprem núm. 196/2021 de data 15/02/2021, a la que s'ha fet referència més amunt, conclou que no es vulnera el principi de presumpció d'innocència perquè en el cas de les persones jurídiques l'element subjectiu de la infracció es plasma de manera distinta respecte de com succeeix en el cas de les persones físiques. Així:

“Lo anterior no significa, claro es, que estemos proyectando sobre el Ayuntamiento recurrente un principio de responsabilidad objetiva, ni que se vulnere el principio de presunción de inocencia, ni que demos por buena una suerte de inversión de la carga de la prueba. Sencillamente sucede que, estando admitida en nuestro Derecho Administrativo la responsabilidad directa de las personas jurídicas, a las que se reconoce, por tanto, capacidad infractora, el elemento subjetivo de la infracción se plasma en estos casos de manera distinta a como sucede respecto de las personas físicas, de manera que, como señala la doctrina constitucional que antes hemos reseñado -SsTC STC 246/1991, de 19 de diciembre (F.J. 2) y 129/2003, de 30 de junio (F.J. 8)- la reprochabilidad directa deriva del bien jurídico protegido por la norma que se infringe y la necesidad de que dicha protección sea realmente eficaz y por el riesgo que, en consecuencia, debe asumir la persona jurídica que está sujeta al cumplimiento de dicha norma”.

En resum, en base a la doctrina jurisprudencial exposada, l'al·legació de l'entitat imputada referent a la falta de culpabilitat no pot prosperar, ja que concorre en l'Ajuntament de Barcelona la manca de diligència exigible en el tractament de dades personals (en aquest cas, en l'aplicació del principi d'exactitud de les dades) en l'exercici de tasques habituals, en no haver adoptar totes les mesures raonables per suprimir o rectificar les dades inexactes (tal com s'ha exposat en el FD 2.1 i 2.2).

3. En relació amb els fets descrits a l'apartat de fets provats, relatius al principi d'exactitud de les dades, cal acudir a l'article 5.1.d) de l'RGPD, que preveu que *“1. Los datos personales serán: d) exactos y, si fuera necesario, actualizados; se adoptarán todas las medidas razonables para que se supriman o rectifiquen sin dilación los datos personales que sean inexactos con respecto a los fines para los que se tratan («exactitud»).”*

Durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat degudament el fet descrit a l'apartat de fets provats, que es considera constitutiu de la infracció prevista a l'article 83.5.a) l'RGPD, que tipifica la vulneració de *“a) los principios básicos para el tratamiento, incluidas las condiciones para el consentimiento a tenor de los artículos 5, 6, 7 y 9”.*

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

La conducta que aquí s'aborda s'ha recollit com a infracció molt greu a l'article 72.1.a) de l'LOPDGDD, en la forma següent:

“a) El tratamiento de datos personales vulnerando los principios y garantías establecidos en el artículo 5 del Reglamento (UE) 2016/679”.

4. L'article 77.2 LOPDGDD disposa que, en el cas d'infraccions comeses pels responsables o encarregats enumerats a l'art. 77.1 LOPDGDD, l'autoritat de protecció de dades competent:

“(...) ha de dictar una resolució que les sancioni amb una amonestació. La resolució ha d'establir així mateix les mesures que escaigui adoptar perquè cessi la conducta o es corregeixin els efectes de la infracció que s'hagi comès.

La resolució s'ha de notificar al responsable o encarregat del tractament, a l'òrgan del qual depengui jeràrquicament, si s'escau, i als afectats que tinguin la condició d'interessat, si s'escau.”

En termes similars a l'LOPDGDD, l'article 21.2 de la Llei 32/2010, determina el següent:

“2. En el cas d'infraccions comeses amb relació a fitxers de titularitat pública, el director o directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi les mesures a adoptar per a corregir-ne els efectes. A més, pot proposar, si escau, la iniciació d'actuacions disciplinàries d'acord amb el que estableix la legislació vigent sobre el règim disciplinari del personal al servei de les administracions públiques. Aquesta resolució s'ha de notificar a la persona responsable del fitxer o del tractament, a l'encarregada del tractament, si escau, a l'òrgan del qual depenguin i a les persones afectades, si n'hi ha”.

En virtut d'aquesta facultat, escau requerir l'Ajuntament de Barcelona perquè al més aviat possible, i en tot cas en el termini màxim de 15 dies a comptar a partir de l'endemà de la notificació d'aquesta resolució, en relació amb l'immoble del persona denunciant, adopti els canvis necessaris en el seu sistema de gestió dels impostos per evitar tractar de nou la dada incorrecta (la referència cadastral) que consta en l'escriptura de compravenda controvertida. Així mateix, que informi a l'Autoritat si ha posat en coneixement del notari actuant l'error que conté l'escriptura.

Un cop s'hagi adoptat la mesura correctora indicada, en el termini assenyalat, cal que en els 10 dies següents l'Ajuntament de Barcelona n'informi l'Autoritat, sense perjudici de la facultat d'inspecció d'aquesta Autoritat per fer les verificacions corresponents.

Per tot això,

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

RESOLC:

1. Amonestar l'Ajuntament de Barcelona com a responsable d'una infracció prevista a l'article 83.5.a) en relació amb l'article 5.1.d), ambdós de l'RGPD.
2. Requerir l'Ajuntament de Barcelona perquè adopti les mesures correctores assenyalades al fonament de dret 4t i acrediti davant d'aquesta Autoritat les actuacions dutes a terme per complir-les.
3. Notificar aquesta resolució a l'Ajuntament de Barcelona.
4. Comunicar la resolució al Síndic de Greuges, de conformitat amb el que preveu l'article 77.5 de l'LOPDGDD.
5. Ordenar que es publiqui aquesta resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat imputada pot interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de l'LPAC. També pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de l'LPAC.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora,